

QUỐC HỘI KHÓA XV
ĐOÀN ĐẠI BIỂU QUỐC HỘI
TỈNH HÀ GIANG

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Số: **66** /ĐĐBQH-VP

Hà Giang, ngày **05** tháng 11 năm 2021

“V/v gửi thông báo kết quả trả lời
kiến nghị của cử tri sau kỳ họp thứ Nhất,
Quốc hội khóa XV”

Kính gửi: Thường trực Hội đồng nhân dân – Ủy ban nhân dân – Ủy ban
MTTQ xã Hồ Thầu, xã Nậm Dịch huyện Hoàng Su Phì

Sau kỳ họp thứ Nhất, Quốc hội khóa XV, Đoàn đại biểu Quốc hội khóa XV tỉnh Hà Giang đã tiến hành tiếp xúc cử tri tại xã Hồ Thầu, xã Nậm Dịch, huyện Hoàng Su Phì. Tại buổi tiếp xúc, cử tri kiến nghị Sửa đổi Điều 29 Bộ Luật Dân sự quy định về quyền xác định, xác định lại dân tộc, trong đó quy định: cá nhân có quyền xác định lại dân tộc. Tuy nhiên, hiện nay rất nhiều trường hợp dân tộc thì lấy theo Mẹ, nhưng Họ thì lấy theo họ bố, do vậy không phù hợp với thuần phong của dân tộc. Đề nghị quy định theo hướng: đã xác định lấy dân tộc nào thì Họ cũng phải theo dân tộc đó.

Đoàn đại biểu Quốc hội khóa XV tỉnh Hà Giang đã tiếp thu ý kiến của cử tri và tổng hợp kiến nghị gửi Ban Dân nguyện – Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

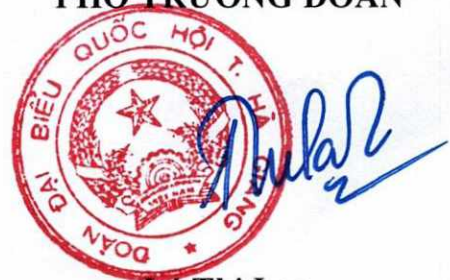
Ngày 03/11/2021 Đoàn đại biểu Quốc hội khóa XV tỉnh Hà Giang nhận được văn bản số 3919/BTP - VP, ngày 28/10/2021 của Bộ Tư pháp “V/v trả lời kiến nghị cử tri tỉnh Hà Giang gửi tới sau kỳ họp thứ Nhất, Quốc hội khóa XV”.

Đoàn đại biểu Quốc hội khóa XV tỉnh Hà Giang thông báo kết quả trả lời kiến nghị cử tri của Bộ Tư pháp (phô tô kèm theo văn bản này), gửi đến Thường trực Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc xã Nậm Dịch, xã Hồ Thầu, huyện Hoàng Su Phì thông báo cho cử tri được biết./.

Nơi nhận:

- Như trên.
- Các vị ĐBQH Đoàn HG.
- TTtr HĐND, UBND, UBMTTQ huyện Hoàng Su Phì.
- LĐVP Đoàn ĐBQH và HĐND tỉnh.
- LĐ, CV phòng CTĐBQH.
- TTTT-CB, VPUBND tỉnh (đăng tải trên Trang TTĐTUBND).
- Lưu VT.

TM.ĐOÀN ĐẠI BIỂU QUỐC HỘI
KT. TRƯỞNG ĐOÀN
PHÓ TRƯỞNG ĐOÀN

Lý Thị Lan

BỘ TƯ PHÁP

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 3919/BTP-VP

Hà Nội, ngày 28 tháng 10 năm 2021

V/v trả lời kiến nghị của cử tri
gửi tới sau Kỳ họp thứ 1,

Quốc hội khóa XV

VĂN PHÒNG ĐOÀN ĐẠI BIỂU QUỐC HỘI VÀ HĐND TỈNH HÀ GIANG	
ĐẾN	Số:.....
Chuyển:	Ngày: 03/11/2021
Số và ký hiệu	Bộ Tư pháp

Kính gửi: Trưởng Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Hà Giang

Bộ Tư pháp nhận được kiến nghị của cử tri tỉnh Hà Giang do Ban Dân
ban Thường vụ Quốc hội chuyển đến theo Công văn số 277/BDN ngày
30/8/2021 với nội dung: "*Cử tri đề nghị sửa đổi Điều 29 Bộ Luật Dân sự quy định
về quyền xác định, xác định lại dân tộc, trong đó quy định: cá nhân có quyền xác
định lại dân tộc. Tuy nhiên, hiện nay rất nhiều trường hợp dân tộc thì lấy theo Mẹ,
nhưng Họ thì lấy theo họ bố, do vậy không phù hợp với thuần phong của dân tộc.
Đề nghị quy định theo hướng: đã xác định lấy dân tộc nào thì Họ cũng phải theo
dân tộc đó..*". Sau khi nghiên cứu, Bộ Tư pháp xin trả lời như sau:

Vấn đề được cử tri tỉnh Hà Giang nêu có liên quan đến việc thực hiện quyền,
nghĩa vụ giữa cha mẹ và con theo quy định của Luật Hôn nhân và gia đình năm
2014 và Bộ luật Dân sự năm 2015. Trong đó, một trong các nguyên tắc cơ bản
được Nhà nước ta ghi nhận là, cha mẹ có quyền, nghĩa vụ như nhau về nhân thân,
tài sản đối với con và con cũng có quyền, nghĩa vụ như nhau về nhân thân, tài sản
đối với cha mẹ của mình.

Cụ thể hóa nguyên tắc này, liên quan đến xác định họ của con, Bộ luật Dân sự
năm 2015 tại khoản 2 Điều 26 quy định, họ của một cá nhân được xác định trước
hết căn cứ vào sự thỏa thuận của cha mẹ của cá nhân đó, trong trường hợp cha mẹ
không có thỏa thuận thì họ của cá nhân này được xác định theo tập quán. Bên cạnh
đó, để tôn trọng hơn sự lựa chọn của cá nhân và cũng để linh hoạt hơn, phù hợp
hơn với tình cảm trong gia đình, dòng họ và thực tế cuộc sống của người dân, điểm
a khoản 1 Điều 27 của Bộ luật này cũng ghi nhận, cá nhân (cha, mẹ hoặc con) có
quyền yêu cầu cơ quan nhà nước có thẩm quyền công nhận việc thay đổi họ cho
con đẻ từ họ của cha đẻ sang họ của mẹ đẻ hoặc ngược lại.

Trường hợp cần áp dụng tập quán về xác định họ của cá nhân khi cha mẹ
không có thỏa thuận thì theo quy định của pháp luật, tập quán này phải là: "*quy tắc
xử sự có nội dung rõ ràng để xác định quyền, nghĩa vụ của cá nhân, pháp nhân
trong quan hệ dân sự cụ thể, được hình thành và lặp đi lặp lại nhiều lần trong một
thời gian dài, được thừa nhận và áp dụng rộng rãi trong một vùng, miền, dân tộc,
cộng đồng dân cư hoặc trong một lĩnh vực dân sự*", đồng thời không được trái với
các nguyên tắc cơ bản của pháp luật dân sự và các nguyên tắc cơ bản của chế độ
hôn nhân và gia đình (Điều 5 Bộ luật Dân sự năm 2015, khoản 4 Điều 3, Điều 7
Luật Hôn nhân và gia đình năm 2014).

Hướng dẫn quy định trên, Điều 3 và Điều 4 Nghị định số 126/2014/NĐ-CP ngày 31/12/2014 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Hôn nhân và gia đình quy định, việc áp dụng tập quán trong hôn nhân và gia đình thực hiện theo thỏa thuận của các bên, trường hợp không có thỏa thuận về áp dụng tập quán mà cần giải quyết vụ, việc hôn nhân và gia đình (trong đó có việc cha mẹ xác định họ cho con) thì thực hiện việc hòa giải theo quy định của pháp luật về hòa giải ở cơ sở, khuyến khích sự tham gia hòa giải của người có uy tín trong cộng đồng, chức sắc tôn giáo, trường hợp hòa giải không thành hoặc vụ, việc hôn nhân và gia đình có áp dụng tập quán không thuộc phạm vi hòa giải ở cơ sở thì Tòa án giải quyết vụ, việc đó theo quy định của pháp luật tố tụng dân sự. Trong hoạt động xét xử của Tòa án, Tòa án nhân dân tối cao có hướng dẫn: “Khi xem xét, quyết định áp dụng tập quán thì Tòa án căn cứ Điều 3, Điều 5 và các quy định khác của Bộ luật dân sự năm 2015; Điều 45 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015, tùy từng trường hợp cụ thể giải quyết như sau, tập quán có giá trị áp dụng là tập quán không trái với các nguyên tắc cơ bản của pháp luật dân sự quy định tại Điều 3 Bộ luật dân sự năm 2015; trường hợp có nhiều tập quán thì áp dụng tập quán do các bên thỏa thuận; nếu các đương sự viện dẫn các tập quán khác nhau thì tập quán có giá trị áp dụng là tập quán được thừa nhận tại nơi phát sinh vụ việc dân sự” (Mục III.1 Văn bản số 01/2017/GĐ-TATC ngày 7/4/2017 của Tòa án nhân dân tối cao giải đáp một số vướng mắc về nghiệp vụ).

Như vậy về cơ bản, Bộ Tư pháp nhận thấy, Bộ luật Dân sự năm 2015 và pháp luật liên quan đã có các giải pháp cần thiết để thực hiện việc xác định họ, tên của cá nhân như trong trường hợp được nêu trong nội dung kiến nghị của cử tri tỉnh Hà Giang. Những giải pháp này cơ bản đảm bảo hài hòa giữa tôn trọng, thực hiện quyền tự do cá nhân với việc bảo đảm giữ gìn được bản sắc dân tộc, tôn trọng và phát huy phong tục, tập quán, truyền thống, giá trị đạo đức cao đẹp của các dân tộc cùng sinh sống trên đất nước Việt Nam. Tuy nhiên, trên cơ sở ý kiến của cử tri tỉnh Hà Giang, để các giải pháp nêu trên đi vào cuộc sống, Bộ Tư pháp sẽ chỉ đạo, hướng dẫn các cơ quan đăng ký hộ tịch, phối hợp với Bộ, cơ quan liên quan và địa phương trong nâng cao hiệu quả thực hiện các thủ tục hộ tịch về xác định họ của cá nhân, kịp thời đánh giá những bất cập, vướng mắc trong thực tiễn để nghiên cứu, đề xuất hoàn thiện quy định pháp luật liên quan.

Trên đây là trả lời của Bộ Tư pháp đối với kiến nghị của cử tri tỉnh Hà Giang, trân trọng gửi tới trường Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Hà Giang để trả lời cử tri./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thủ tướng Chính phủ (để báo cáo);
- Phó TTgTTCP Phạm Bình Minh (để báo cáo);
- Ban Dân nguyện, UBTVQH;
- Văn phòng Quốc hội;
- Văn phòng Chính phủ;
- Vụ Pháp luật dân sự - kinh tế; Cục hộ tịch, quốc tịch, chứng thực (để theo dõi);
- Lưu: VT, VP (TH&KSTTHC).

BỘ TRƯỞNG

Lê Thành Long